

**Azərbaycan Respublikasının
Ədliyyə Nazirliyində**
*17 dekabr 2010-cu il tarixli 4080 şəhadətnamə
№-si ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.*

**Azərbaycan Respublikasının
Maliyyə Nazirliyinin**
*15 dekabr 2010-cu il tarixli
İ-211 №-li əmri ilə təsdiq edilmişdir.*

**İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək
qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta müqaviləsi üzrə sığorta
məbləğinin müəyyənləşdirilməsi**

Q A Y D A S I

İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləğinin müəyyənləşdirilməsi

Q A Y D A S I

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar «İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.4-cü maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və həmin Qanunun məqsədləri üçün icbari sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləğinin hesablanmasını tənzimləyir.

1.2. Bu Qaydaların məqsədləri üçün aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

1.2.1. aktuar metodları – sığorta tariflərinin, sığorta ehtiyatlarının və sığorta ödənişlərinin hesablanması zamanı aktuari tərəfindən tətbiq edilən iqtisadi-riyazi hesablama metodları;

1.2.2. gətirilmiş gözlənilən dəyər – faiz dərəcəsi və sığorta olunan şəxsin yaşı nəzərə alınmaqla hesablanan (diskontlaşdırılan) və gələcək tarixlərə aid olan məbləğlərin icbari sığorta müqaviləsi bağlanan tarixə gətirilən gözlənilən (ehtimal olunan) dəyəri;

1.2.3. prenumerando annuitet – ödənişləri dövrün əvvəlində həyata keçirilən annuitet.

2. Sığorta məbləğinin müəyyənləşdirilməsi

2.1. Sığortaçı sığorta məbləğini hesablayarkən illik faiz dərəcəsinə 8 % götürməlidir.

2.2. N sayda sığorta olunan üçün bağlanmış İcbari sığorta müqaviləsi üzrə i -ci sığorta olunana münasibətdə sığorta məbləği aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$SM_i = 1,15 \times \ddot{a}_{x_i}^{(12)} \times P_i$$

Burada:

SM_i – i -ci sığorta olunana münasibətdə sığorta məbləği;

x_i – i -ci sığorta olunanın yaşı;

P_i – i -ci sığorta olunanın qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada hesablanan bir illik əmək haqqı fondudur.

$\ddot{a}_{x_i}^{(12)}$ – yaş x_i olan şəxs üçün aylıq ödənişi $\frac{1}{12}$ -ə bərabər olan prenumerando aylıq annuitetin gətirilmiş gözlənilən dəyəri.

2.3. İcbari sığorta müqaviləsi üzrə ümumi sığorta məbləği aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$SM = \sum_{i=1}^N SM_i$$

Burada:

SM – ümumi sığorta məbləği;

N – sığorta olunanların sayı;

i – cəmləmə indeksi;

SM_i – i -ci sığorta olunana münasibətdə sığorta məbləği.

Misal:

Sığortaçı: ABC sığorta şirkəti

Sığortalının adı: XYZ təşkilatı

Sığortala olunanlar:

<i>Sıra indeksi (i)</i>	<i>Ad və soyadı</i>	<i>Yaşı (x_i)</i>	<i>İllik əmək haqqı fondu (P_i)</i>	<i>prenumerando aylıq anuitetin g. g. d. ($\ddot{a}_{x_i}^{(12)}$)</i>
1	1-ci sığorta olunan	35	2400	11,9136
2	2-ci sığorta olunan	45	3000	11,0151
3	3-cü sığorta olunan	55	3600	9,7003

1-ci sığorta olunan üçün

$$SM_1 = 1,15 \times 2400 \times 11,9136 = 32881,536$$

2-ci sığorta olunan üçün

$$SM_2 = 1,15 \times 3000 \times 11,0151 = 38002,095$$

3-cü sığorta olunan üçün

$$SM_3 = 1,15 \times 3600 \times 9,7003 = 40159,242$$

İcbari sığorta müqaviləsi üzrə ümumi sığorta məbləği aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$SM = \sum_{i=1}^N SM_i = SM_1 + SM_2 + SM_3 = 32881,536 + 38002,095 + 40159,242 = 112042,873 \text{ manat}$$

Beləliklə müqavilə üzrə sığorta məbləği 112 042,873 manat olur.